

### **Тема 1. Вступ до вивчення дисципліни**

1. Мета, завдання курсу, зв'язок з іншими мовознавчими дисциплінами.
2. Нове у вивченні функційних стилів.
3. Поняття про нормативність сучасної української літературної мови на рівні лексики, орфоєпії, граматики, стилістики.
4. Загальностильові та внутрішньостильові норми. Динамічний характер мовних норм.
5. Варіативність літературної норми. Мовна норма та мовний стандарт.

#### **Література**

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990.
3. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
4. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. Київ : Наук. думка, 1978.
5. Пентиліук М. І. Культура мови і стилістика. Київ : Вежа, 1994.
6. Пазяк О. М. , Кисіль Г. Г. Українська мова і культура мовлення : навч. посібник. Київ : Вища шк., 1995.
7. Сильові різновиди української мови. *Ізборник*. URL : <http://litopys.org.ua>

### **Тема 2. Орфоєпічні норми української мови**

1. Сутність орфоєпічної норми, її зв'язок з іншими нормами.
2. Вимова звуків і звукосполучень (дзвінких/глухих приголосних, аффрикат, звуків *в, р*; префіксів; пом'якшення приголосних).
3. Норми наголошування. Варіантне наголошення слів. Норми наголошування різних частин мови. Наголошування окремих власних назв.
4. Засоби милозвучності української мови.
5. Типові порушення орфоєпічних норм, їх причини.

#### **Література**

1. Винницький В. М. Українська акцентна система : становлення, розвиток. Львів : Біблос, 2002.
2. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
3. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. Київ : Наук. думка, 1978.
4. Гливінська Л. Українська мова. Фонетика. Орфоєпія : навч. посібн. Київ : Логос, 2009.
5. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови). URL : <http://www.rozum.org.ua>

### **Тема 3. Лексичні норми української мови**

1. Суть лексичної норми, її ознаки.
2. Рухливість лексичних норм, їх кодифікація. Сучасні словники та відображення в них лексичних норм.
3. Типові відступи від лексичних норм.
4. Лексичні норми в різних стилях української мови.
5. Вибір слова – основа культури мовлення.

#### **Література**

1. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. За матеріалами засобів масової інформації. Київ : Просвіта, 2003.
2. Літературна норма і мовна практика : монографія / За ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013.
3. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014.
5. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному

- українському лексиконі : монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2008.
6. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови).URL\_: <http://www.rozum.org.ua>

#### **Тема 4. Фразеологічні норми української мови**

1. Поняття про фразеологічну норму, її зв'язок з лексичною нормою особливості.
2. Кодифікація фразеологічних норм. Сучасні фразеологічні словники.
3. Рухливість фразеологічних норм.
4. Новітні фразеологізми.
5. Фразеологічні норми в різних стилях.

##### **Література**

1. Літературна норма і мовна практика : монографія / За ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013.
2. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014.
4. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2008.
5. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови).URL\_: <http://www.rozum.org.ua>

#### **Тема 5. Морфологічні та словотворчі норми української мови**

1. Морфологічна норма, її суть, зв'язок з іншими нормами, кодифікація.
2. Морфологічні норми в різних стилях.
3. Нормативне вживання родів іменників, ступенів порівняння прикметників, відмінкових форм числівників.
4. Питання щодо використання активних дієприкметників теперішнього часу в поєднанні з іменниками на позначення осіб.
5. Типові помилки у творенні прикметників, іменників з модифікаційним значенням жіночої статі в різних стилях.

##### **Література**

1. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика сучасної української мови. Використання морфологічних засобів мови. Київ : ТОВ «ЛДЛ», 1998.
2. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. За матеріалами засобів масової інформації. Київ : Просвіта, 2003.
3. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014.
5. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2008.
6. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови).URL\_: <http://www.rozum.org.ua>

#### **Тема 6. Синтаксичні норми української мови**

1. Синтаксична норма і стиль.
2. Порухення законів сполучуваності слів (тавтологія, плеоназм, багатослів'я; неправильне керування; порушення порядку слів).
3. Особливості вживання повнозначних частин мови (дієприслівникових зворотів, однорідних членів речення, конструкцій з прикметниками та прислівниками в формі вищого ступеня порівняння).

4. Норми щодо вживання службових частин мови в синтаксичних конструкціях (мотивація вибору сполучника, прийменникові конструкції). Складні випадки координації підмета з присудком.

#### **Література**

1. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
2. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. Київ : Наук. думка, 1978.
3. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2008.
4. Пентиліук М. І. Культура мови і стилістика. Київ : Вежа, 1994.
5. Пазяк О. М., Кисіль Г. Г. Українська мова і культура мовлення : навч. посібник. Київ : Вища шк., 1995.
6. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови).URL : <http://www.rozum.org.ua>

#### **Тема 7. Мовна естетика**

1. Поняття «мода в мові», критерії, джерела.
2. Вияв моди в мові на різних структурних рівнях і в різних формах її функціонування: у вимові, лексиці, словотворенні.
3. Мода на особові імена.
4. Штампи і кліше, їх використання в різних стилях.

#### **Література**

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991.
2. Винницький В. М. Українська акцентна система : становлення, розвиток. Львів : Бібльос, 2002.
3. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. За матеріалами засобів масової інформації. Київ : Просвіта, 2003.
4. Літературна норма і мовна практика : монографія / За ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013.
5. Микитюк О. Р. Культура мовлення : особливості, завдання, цікавинки : навч. посібник. Львів, 2014.
6. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014.
7. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2008.
8. Пентиліук М. І. Культура мови і стилістика. Київ : Вежа, 1994.
9. Українські словники on-line (тлумачний, орфографічний, російсько-український, словник сталих виразів, словник української мови).URL : <http://www.rozum.org.ua>